

Tarkkailumenetelmäsuunnitelman (MMP) usein kysytyjä kysymyksiä

Päivitetty 2.12.2019

Tietojen tarkkailu

- Mitä eroa on ilmaisjaon tarkkailumenetelmäsuunnitelmalla ja kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusuunnitelmalla? Voiko kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusuunnitelmaa käyttää myös ilmaisjaon tietojen tarkkailuun?
 - Päästöjen tarkkailusuunnitelma ja ilmaisjaon tarkkailumenetelmäsuunnitelma (MMP) ovat kaksi erillistä, itsenäistä suunnitelmaa, joilla molemmilla on oma käyttötarkoituksensa. Päästöjen tarkkailusuunnitelmaa ei voi suoraan käyttää ilmaisjaon tietojen tarkkailuun, mutta MMP:ssa voidaan viitata päästöjen tarkkailusuunnitelmaan, jos ilmaisjaon tietojen tarkkailuun käytetään samaa menetelmää kuin päästöjen tarkkailuun.
- Mikä on viitejakso?
 - MMP:ssä tarkkaillaan kahdenlaisia tietoja: viitejakson tietoja (2014-2018) ja vuotuisia tietoja (2019-). Kun ilmaisjaon yhteydessä puhutaan viitejaksosta, tarkoitetaan siis perustietoselvityksessä käytetyn ajanjakson (2014-2018) tietoja, joita käytetään vertailuarvojen päivittämiseen ja laitoksen ilmaisjaon suuruuden määrittämiseen. Viitejakson tietojen tarkkailulla tarkoitetaan, miten perustietoselvityksellä ilmoitetut tiedot on mitattu ja kerätty. Nämä kuvaillaan laitoksen MMP:ssa vuotuisten tietojen (2019-) tarkkailumenetelmien lisäksi.
- Voiko viitejakson tietoja (2014-2018) ja ensi päästökaupunkauden ilmaisjaon tietoja tarkkailla eri tavoilla?
 - Näitä mainittuja tietoja voidaan tarkkailla eri tavoilla, kunhan molemmissa käytetään tarkinta mahdollista tarkkailumenetelmää. Jos viitejakson tietoja ja tulevan päästökaupunkauden ilmaisjakotietoja tarkkaillaan eri tavoilla, tulee nämä eritellä selkeästi ja yksiselitteisesti MMP:aan.

- Mitä tarkoittaa tarkimmaksi tietojenkeruutavaksi ilmoitettu 'päästöjen tarkkailusuunnitelmassa hyväksytyt menetelmät'?
 - Laitoksen päästöjen tarkkailusuunnitelmassa hyväksytyt päästöjen ja muiden tietojen tarkkailuun käytettävät menetelmät katsotaan ilmaisjaon tarkkailussa tarkimmiksi menetelmiksi. Näin ollen näitä samoja menetelmiä on käytettävä ilmaisjaon tietojen tarkkailuun, kun se on mahdollista, riippumatta siitä mikä kyseinen hyväksytyt menetelmä on.
- Laitoksen päästöluvassa päästöjen määrittämiseen käytetään Tilastokeskuksen Polttoaineluokituksen vakioarvoja. Voidaanko ne tässä tapauksessa katsoa tarkimmiksi tarkkailumenetelmiksi, vaikka ne eivät ole ilmaisjaon säädösten mukaisesti ensisijaisia menetelmiä?
 - Tässä tapauksessa kyseinen menetelmä katsotaan tarkimmaksi tarkkailumenetelmäksi, sillä kyseessä on laitoksen päästöjen tarkkailusuunnitelmassa hyväksytyt menetelmä. Katso myös yllä oleva kysymys.
- Jos päästöjen tarkkailusuunnitelmaan on tehty muutoksia esimerkiksi mittalaitteiden osalta 2014-2018 aikana, pitääkö valita kaikki käytetyt menetelmät?
 - Jos päästöjen tarkkailusuunnitelmassa hyväksytyt menetelmä on muuttunut (esim. 2014-2018 aikana), ei tätä tarvitse eritellä, jos on käytetty aina sen hetkisen hyväksytyt tarkkailusuunnitelman mukaista menetelmää. Tällöin koko viitejakson ajalta tarkkailu on ollut tasoa a.
- Miten päästöt, polttoaineen kulutus ja materiaalien määrä voidaan jakaa laitosten osille, jos näitä ei ole mahdollista mitata tällä tasolla?
 - Kun asiaankuuluvan muuttujan osoittamiseen laitoksen osille on laadittu asianmukainen menetelmä, muut muuttujat (jos ne korreloivat) voidaan osoittaa vastaavasti. Esimerkiksi, jos laitoksen on jaettava mitattavissa oleva käytetty kokonaislämpö hiilivuodolle alttiille tuotannolle ja ei-hiilivuodolle alttiille tuotannolle, samaa lämmön kulutuksen suhdetta voidaan sitten soveltaa laitoksen polttoainemäärien, energiapanosten ja päästöjen jakamiseen laitoksen osan rajojen mukaan.
- Jos voimalaitoksella on monta yksikköä, joiden tuottamat energiat lasketaan yhteen, mikä tarkkailumenetelmän taso on kyseessä?
 - Jos tarvittavan arvon määrittämiseksi tarvitaan eri mittalaitteiden summia tai erotuksia, kyseessä on epäsuora määrittämistapa (materiaalit ja polttoaineet: taso e, energiavirrat: taso d).

- Mitä eroa on suoralla ja epäsuoralla määrittämisellä?
 - Suoralla määrittämisellä tarkoitetaan, että tarkkailua varten on käytettävissä mittauslaite, josta voidaan lukea suoraan tarkkailtava määrä. Suora määrittäminen voi lisäksi tarkoittaa asiakirjojen käyttöä, jos sisältyvät kyseisistä suorista mittauksista saatuja arvoja ja ne eivät ole toiminnanharjoittajan hallinnassa (esimerkiksi polttoainelaskut).
 - Epäsuoralla määrittämisellä puolestaan tarkoitetaan, että arvot lasketaan suoraan määritettävissä olevien määrien perusteella. Esimerkiksi laitoksen osan käyttämän polttoaineen määrä, joka saadaan vähentämällä toiselle laitoksen osalle menevä polttoaineen määrä koko laitoksen polttoaineen kulutuksesta.
 - Analyysien osalta suora määrittäminen tarkoittaa, että analysoidaan itse kohteena olevaa muuttujaa (esim. materiaalin hiilipitoisuutta), kun taas epäsuora määrittäminen tarkoittaisi, että muiden ainesosien pitoisuus analysoidaan ja hiilipitoisuus määritetään laskemalla erotus kokonaisuudesta.
 - Mitattavissa olevan lämmön mittaaminen on erityistapaus. Lämpöenergiamittarin käyttö, johon on yhdistetty kaikkien tarvittavien muuttujien mittaukset, katsotaan suoraksi määrittämiseksi. Samoin lämmönsiirtoaineen virtauksen, lämpötilan ja tilan mittaaminen yhdessä putkessa kattilan ulostulossa yhdistettynä virtauksen/lämpötilan mittaukseen yhdestä kohtaa kattilan sisäänmenossa katsotaan suoraksi määrittämiseksi. Toisaalta lämpötilojen ja virtauksen (kylläisyyden) erillinen mittaaminen eri paikoissa katsotaan epäsuoraksi mittaamiseksi erityisesti, jos kaikkia tarvittavia arvoja ei mitata kaikissa tarvituissa kohdissa.
- Jos tuotettua lämpöenergiaa mitataan virtausmittarilla ja lämpötila-antureilla, niin minkä tason mukainen tarkkailu on kyseessä (mittalaite ei itse laske energiamäärää)? Voiko mittalaitteilta saatujen tietojen perusteella lämpöenergiamäärän laskea esimerkiksi excelissä?
 - Jos kyseessä on yksi lämpöenergiamittari (esimerkiksi virtausmittaus ennen/jälkeen kattilan ja lämpötilamittaukset ennen ja jälkeen kattilan), joka täyttää mittauslaitedirektiivin (2014/32/EU) vaatimukset tai kuuluu kansallisen metrologisen valvonnan piiriin, on mittalaitteelta saatava tieto tasoa 4.5 a. Tässä tapauksessa ei ole merkitystä, tehdäänkö mittalaitteelta saatavien tietojen perusteella laskenta energiamääräksi esimer-

kiksi itse mittalaitteella, automaatiojärjestelmässä tai excelissä. Kunhan varsinaiset mittauslaitteet täyttävät mittauslainedirektiivin vaatimukset, mitään vaatimuksia ei ole asetettu sille, mihin näiltä saatu signaali/mittatieto viedään ja miten se käsitellään lämpöenergiämäärän saamiseksi.

- Mitä tarkoitetaan tarkkailumenetelmän teknisellä mahdottomuudella?
 - Jos toiminnanharjoittajan ei ole mahdollisista käyttää tietyn tiedon tarkkailuun tarkinta määritettyä menetelmää, voi toiminnanharjoittaja käyttää epätarkempaa menetelmää perustellusta syystä. Tekninen mahdottomuus on kohtuuttomien kustannusten ja epävarmuustarkastelun lisäksi yksi hyväksyttävistä syistä poiketa tarkkailumenetelmien hierarkiasta. Teknisessä mahdottomuudessa kyse ei ole tarkkailumenetelmän kustannuksista, vaan siitä, onko toimenpide mahdollinen (kohtuullisessa ajassa). Tavallisia syitä tekniselle mahdottomuudelle ovat muun muassa seuraavat syyt: Laitoksessa ei ole riittävästi tilaa tietyn mittauslaitteen asentamiseen, markkinoilla ei ole kyseisellä hetkellä saatavilla laitetta, jonka epävarmuus on pienempi (tai joka kuuluu lakisääteiseen metrologiseen valvontaan) tai vaaditun laitteen asentaminen edellyttäisi laitoksen (pitkää) seisokkia.
- Kohtuuttomat kustannukset: Riittääkö toiminnanharjoittajan oma arvio kustannusmäärästä vai tarvitseeko esimerkiksi tarjouksen mittalaitteiden uusinnasta?
 - Toiminnanharjoittajan oma laskelma ei ole riittävä tietolähde kustannuslaskelmia varten. Sopivia tietolähteitä ovat esimerkiksi laitetoimittajan tarjous laitteesta ja/tai asennustyöstä, laitetoimittajan nettisivuilta tai katalogista saatu hintatieto tai muu todellisesta kustannuksesta kertova tietolähde.
- Miten kohtuuttomat kustannukset määritetään?
 - Kohtuuttomien kustannusten laskennasta on säädetty Ilmaisjakoasetuksen (FAR) liitteen VII kohdassa 4.2. Kohtuuttomista kustannuksista on ohjeistettu myös GD5-ohjeen kappaleessa 6.6.2 (s. 64). Näiden ohjeiden mukaisesti laskettuna tulee osoittaa, että päästäkseen hierarkiassa määritettyyn tarkimpaan tasoon, toiminnanharjoittajalle aiheutuisi kohtuuttomia kustannuksia.

- Kohtuuttomia kustannuksia laskettaessa hiilidioksiditonille käytetään 20 €/tCO₂ viitehintaa. Lisäksi GD5 ohjeen sivulla 66 on ohjeistettu, että "prosentti laitoksen osan viimeksi määritetystä maksutta jaettavien päästöoikeuksien vuosittaisesta määrästä" arvona käytettäisiin kolmen viimeisimmän vuoden keskiarvoa tai, jos tätä tietoa ei ole saatavilla tai luku ei ole edustava, voidaan käyttää tästä myös konservatiivista arviota. Vaihtoehtoisesti parannuskertoimen voi määrittää hiilidioksidiekvivalentin kautta FAR:n liitteen VII kohdan 4.2 mukaisesti.
- Jos kohtuuttomien kustannuksien perustelu hyväksytään, tulee toiminnanharjoittajan tarkkailla muiden tietojen ohella myös kohtuuttomien kustannusten (mahdollista) muuttumista. Vuosittaista selvitystä tai vastaavaa asiasta ei kuitenkaan tarvitse toimittaa. Jos toiminnanharjoittaja huomaa, että kohtuuttomien kustannusten ehto ei enää täyty (kustannus ei enää ole hyötyä suurempi), tulee MMP:tä tällöin päivittää.
- Kohtuuttomien kustannusten laskentaa ja seuranta varten on käytettävä Energiaviraston kohtuuttomien kustannusten laskentatyökalua. Työkalu on ladattavissa Energiaviraston nettisivuilta.
- Mitä mittalaitetietoja MMP:ssä tulee ilmoittaa?
 - Mittalaitteet, joita käytetään perustietoselvityksessä ilmoitettujen tietojen (pl. CHP-työkalu) määrittämisessä, tulee ilmoittaa MMP:ssä. Mittauspisteiden tulee näkyä kaaviokuvissa ja niillä pitää olla jokin tunnus. MMP:n 'Sovelletun menettelyn kuvaus' -kentissä viitataan tunnuksiin, ilmoitetaan mittalaitteiden kalibrointiväli (tai vaihtoehtoinen kontrollitoimenpide, mikäli mittalaitetta ei voida kalibroida) sekä kuinka mittalaitteiden lukemista saadaan haluttu tieto (esim. mittalaitteen x ja y summa vähennettynä mittalaitteella z). Muita tietoja mittalaitteista ei tarvitse ilmoittaa.

Mitattaessa lämpö määrää, yhdeksi mittalaitteeksi katsotaan mittaukset, joilla mitataan lämpö määrä yhdessä putkessa. Mittalaitte voi tällöin koostua virtaus-, lämpötila- ja painemittauksista. Jos syötettävä lämpö määrä koostuu esim. kolmella erillisellä putkella syötettävistä lämpövirroista, on mittalaitteita tällöin kolme kappaletta. Sama logiikka pätee myös lauhteen mittauksessa. Poikkeuksena tähän on tilanne, jossa koko syötettävä lämpö määrä sekä koko lauhteen lämpö määrä voidaan mitata

yhdestä meno- sekä paluuputkesta. Tällöin mittaukset voidaan katsoa yhdeksi mittalaitteeksi.

Laitoksen kuvaus

- Miten laitoksen kuvaukseen merkitään, jos laitos on muuttunut (tullut uusi tuotantolinja) vuonna 2019?
 - Jos perustietoselvityksen laitoksen osat eroavat MMP:stä, tulee tämä tieto eritellä MMP:hen. Tällöin Laitoksen kuvaus kohtaan kirjataan selitys, miten ja miksi perustietoselvitys ja MMP poikkeavat laitoksen osilta toisistaan.
- Miten toimitaan, jos laitokselta on viitejakson (2014-2018) jälkeen poistunut käytöstä kattila?
 - Mikäli laitoksen osa (esim. kaukolämmön vertailuarvon piiriin kuuluva laitoksen osa), johon käytöstä poistunut päästölähde tai lämmön kulutuskohde liittyy, on vielä olemassa, niin kyseiseen laitoksen osaan liittyvät päästölähteet pitää merkitä kaavioihin ja tekniset yhteydet listata ko. kohtaan MMP:ssä. Tässä tapauksessa kaavioihin merkitään minä vuonna päästölähteet ja yhteydet ovat poistuneet.
- Miten hakemuksessa huomioidaan vuonna 2020 käyttöön otettava uusi kattila?
 - Vuonna 2020 käyttöön otettavaa kattilaa ei oteta huomioon keväällä 2019 tehtävässä ilmaisjakohakemuksessa. Uuden kattilan tuomat mahdolliset muutokset laitoksen ilmaisjakoon huomioidaan myöhemmin, jos tuotantotietojen perusteella on tarpeen muuttaa ilmaisjaon määrää. Ilmaisjaon muutoksiin liittyvät säädökset ovat vielä työn alla, joten tarkempia ohjeita tähän ei vielä voida antaa.
- Voivatko MMP:n liitteiksi laitettavat kaaviokuva ja vuokaavio olla yksi kuva?
 - Lähtökohtaisesti kaavioiden tulisi olla erilliset, jotta ne olisivat mahdollisimman selkeitä. Kaaviokuvassa kuvataan laitoksen päästölähteet, polttoaineet, näytteenottopisteet ja mittapisteet ja vuokaaviossa puolestaan laitoksen osat ja näiden väliset lämpövirrat. Yksinkertaisissa tapauksissa, esimerkiksi, kun laitos muodostuu vain yhdestä laitoksen osasta, voidaan kaaviot yhdistää.

- Voiko kaaviokuvana käyttää samaa kaaviota kuin päästöjen tarkkailusuunnitelmassa?
 - Päästöjen tarkkailusuunnitelman kaaviokuva on hyvä pohja, jota voi käyttää ilmaisjaon kaaviokuvan laadinnassa. Päästöjen tarkkailusuunnitelman kaaviokuvaan ei kuitenkaan lähtökohtaisesti ole merkitty mm. lämmön mittauspisteitä, joten nämä ja mahdollisesti muut puuttuvat tiedot tulee lisätä ilmaisjaon kaaviokuvaan. Myös tuotantotason määrittämiseen käytettävät mittalaitteet on merkittävä kaavioon.
- Onko paperitehtaan ja sen voimalaitoksen välillä "tekninen yhteys", jos ne ovat eri yhtiöitä?
 - Ilmaisjaossa laitosrajoina käytetään päästöluvan mukaista rajausta. Jos paperitehtaalla ja voimalaitoksella on yhteinen päästölupa, ovat nämä ilmaisjaon näkökulmasta yksi laitos. Jos paperitehtaalla ja voimalaitoksella on omat päästöluvat, on näiden välillä tekninen yhteys (oletuksella, että voimalaitos tuottaa energiaa paperitehtaalle).
- Jos kaukolämpöverkkoon kuuluu useita lämpölaitoksia, onko niillä tekninen yhteys toisiinsa?
 - Vaikka lämpölaitokset ovat yhteydessä toisiinsa putkiston (kaukolämpöverkko) kautta, ei niillä katsota olevan ilmaisjaon näkökulmasta teknistä yhteyttä. Sen sijaan jokaisella lämpölaitoksella on tekninen yhteys kaukolämpöverkkoon itsessään, jolloin jokaisen lämpölaitoksen MMP:hen (ja perustietoselvitykseen) tekniseksi yhteydeksi merkitään 'lämmönjakeluverkko'.

Laitostason menetelmät ja menettelyt

- Laitoksella on kaksi kattilaa ja näillä on yhteinen polttoainemittaus. Onko polttoainemittaus silloin laitoksen fyysinen osa, joka hyödyttää useampaa kuin yhtä laitoksen osaa?
 - Mittalaitteet eivät ole MMP:ssä tarkoitettuja fyysisiä osia, jotka hyödyttävät useampaa laitoksen osaa. Sen sijaan tällaisia fyysisiä osia ovat lämmönjakelujärjestelmät, yhteiskäytössä olevat kattilat sekä lämmön yhteistuotantoyksiköt, jos ne hyödyttävät useampaa laitoksen osaa.
- Jos laitoksella on CHP-kattila, joka tuottaa lämpöä kaukolämpöverkkoon ja lisäksi sähköä, niin listataanko se kohtaan "hyödyttävät useampaa kuin yhtä laitoksen osaa"? Muita toimintoja laitoksella ei ole.
 - Jos laitoksella on vain yksi laitoksen osa (tässä tapauksessa kaukolämmön laitoksen osa), ei kyseiseen kohtaan tarvitse täyttää mitään, sillä laitoksella ei ole fyysisiä toimintoja, jotka palvelisivat useampaa laitoksen osaa. Jos laitoksella puolestaan olisi useampi laitoksen osa (esimerkiksi kaukolämmön laitoksen osa ja lämmön vertailuarvon (hiilivuoto) laitoksen osa), tällöin fyysiseksi osaksi merkittäisiin CHP-kattila, jos se tuottaa lämpöä molempiin laitoksen osiin.
 - Sähköntuotanto ei ole oma laitoksen osansa, sillä sähköntuotannolle ei jaeta maksuttomia päästöoikeuksia. Sähköntuotantoon käytettyjä polttoaineita ja niistä syntyneitä päästöjä ei kohdisteta millekään laitoksen osalle.
- Mitä tietoja menettelyistä täytetään MMP:hen? Mitä tietoja menettelyjen pitää sisältää?
 - MMP:hen täytetään vain menettelyn nimi/otsikko ja viittaus dokumenttiin, jossa menettely on kuvattu tarkemmin. Esimerkiksi tiedoston nimi ja sijainti, jos kyseessä sähköinen dokumentti.
- Kuinka laajat tarkkailumenetelmäsuunnitelmaan kuuluvat menettelykuvaukset edellytetään olevan?
 - Menettelyiden sisällöstä on säädetty ilmaisjakoasetuksen (FAR) 8 artiklan 3 kohdassa ja 11 artiklassa. Näiden mukaisesti toiminnanharjoittajan tulee laatia tarvittavat menettelyt tarpeellisella laajuudella.

Energiavirrat

- Mitä tarkkailumenetelmien tasoa lämpöenergiamittarit ovat? Mistä tietää, täyttääkö laitoksella oleva mittari kaikki vaatimukset?
 - Mittauslaitelaille on pantu täytäntöön direktiivit 2014/32/EU (mittauslaitedirektiivi) ja 2014/31/EU (vaakadirektiivi), joihin viitataan FAR:n liitteen VII kohdissa 4.4 ja 4.5. Mittauslaitedirektiivin tai vaakadirektiivin mukaiset mittauslaitteet on varustettu CE-merkinnällä ja täydentävällä metrologisella merkinnällä (M). Vanhemmissa mittauslaitteissa (ennen 30.10.2016 käyttöön otetut) voi olla vanhojen direktiivien mukaiset EY-merkinnät. Tarkempaa tietoa merkinnöistä esimerkkeineen löytyy TUKES:n sivuilta:
<https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/mittauslaitteet/mittauslaitteiden-merkinnat>
 - Lämpöenergiamittareiden osalta myös ennen vuotta 2014 hankitut mittarit voivat täyttää mittalaitedirektiivin vaatimukset ja olla siten tasoa a. Mittalaitedirektiiviä on sovellettu lämpöenergiamittareihin 30.10.2006 alkaen. Ennen nykyisen mittauslaitedirektiivin (2014/32/EU) voimaantuloa sovellettiin aikaisempaa direktiiviä ja sen vaatimuksia lämpöenergiamittareille. 2014/32/EU korvasi aikaisemman version 2004/22/EY, jonka asettamat olennaiset vaatimukset lämpöenergiamittareille olivat täsmälleen samat kuin nykyisin voimassa olevalla direktiivillä. Näin ollen, jos lämpöenergiamittari on hankittu 2006 jälkeen, täyttää se mittalaitedirektiivin vaatimukset ja kuuluu tasoon a. Tätä vanhempien mittareiden osalta täytyy tarkistaa, täyttävätkö ne mittalaitedirektiivin vaatimukset. Ennen vuotta 2006 lämpöenergiamittareilta edellytettiin kansallista tyyppihyväksyntää. Näiden tyyppihyväksyntöjen voimassaolo päättyi viimeistään 30.10.2016, kun mittalaitedirektiivin siirtymäaika päättyi.
- Mistä tietää kuuluuko laitoksella oleva mittalaite kansallisen metrologisen valvonnan piiriin?
 - Mittauslaite on kansallisessa lakisäätteisessä metrologisessa valvonnassa, mikäli se kuuluu Mittauslaitelain (707/2011) soveltamisalaan. Kuluttajan ja yrittäjän välisessä kaupankäynnissä käytettävien mittauslaitteiden pitää aina täyttää mittauslaitelain vaatimukset. Mittauslaitelaki koskee myös yritysten välistä kaupankäyntiä, jos mittaustulosta käytetään suoraan laskutuksen perusteena.

- Jos mittalaitteen valmistajan ohjeissa ei edellytetä säännöllistä kalibrointia, onko mittalaitteiden kalibroinnille säädetty vähimmäistaajuutta?
 - Ilmaisjakosäädöksissä ei ole asetettu vähimmäiskalibrointiväliä. Kalibroinnille voi kuitenkin tulla vaatimuksia muusta lainsäädännöstä, kuten mittalaitelaista tai -direktiivistä. Ilmaisjakoasetuksen (FAR) 11 artiklan 4 kohdan mukaisesti toiminnanharjoittajan on varmistettava, että mittalaitteet kalibroidaan, mukautetaan ja tarkistetaan säännöllisin väliajoin.
 - Jos mittausjärjestelmien osia ei voida kalibroida, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava tästä MMP:ssä ja ehdotettava vaihtoehtoisia kontrollitoimenpiteitä.
 - Jos mittalaittevalmistaja on ilmoittanut, että mittalaitteet säilyttävät mittaus-tarkkuutensa koko käyttöikänsä ajan ja mittalaitetta ei voida kalibroida käyttöpaikassa, voidaan tällöin katsoa, että mittalaitetta ei voi kalibroida.
- Mitä kaikkea tarkoitetaan jätekaasuilla?
 - Komission ohjeen GD8 mukaisesti (kappale 2.2) päästöoikeuksien ilmaisjaossa jätekaasuksi luokitellaan kaasu, joka täyttää seuraavat kolme ehtoa:
 1. Se sisältää epätäydellisesti hapettunutta hiiltä;
 2. Se on kaasumaisessa olomuodossa standardiolosuhteissa;
 3. Se on seurausta mistä tahansa alla luetelluista prosesseista:
 - metalliyhdisteiden pelkistäminen kemiallisesti tai elektrolyysin tai pyrometallurgian avulla malmeissa, rikasteissa tai sekundaarisissa raaka-aineissa muuta pääasiallista tarkoitusta kuin lämmön tuotantoa varten;
 - epäpuhtauksien poistaminen metalleista ja metalliyhdisteistä muuta pääasiallista tarkoitusta kuin lämmön tuotantoa varten;
 - karbonaattien lämpöhajoaminen, lukuun ottamatta savukaasujen puhdistusta, muuta pääasiallista tarkoitusta kuin lämmön tuotantoa varten;
 - tuotteiden ja välituotteiden kemialliset synteesit, joissa hiiltä sisältävä materiaali osallistuu reaktioon ja joissa pääasiallisena tarkoituksena on jokin muu kuin lämmön tuotanto;
 - hiiltä sisältävien lisäaineiden tai raaka-aineiden käyttö muuta pääasiallista tarkoitusta kuin lämmön tuotantoa varten;

metallioksidien tai muiden oksidien, kuten silikonioksidien ja fosfaattien, kemiallinen tai elektrolyyttinen pelkistys muuta pääasiallista tarkoitusta kuin lämmön tuotantoa varten.

Tuotteen vertailuarvo ja fall back-menetelmät

- Jos tuotteen vertailuarvon piirissä tuotetaan kaukolämpöä, miten tämä merkitään MMP:lle?
 - Tässä tilanteessa tuotettu lämpö viedään tuotteen vertailuarvon laitoksen osasta kaukolämmön laitoksen osaan. Tällöin kyseinen lämpövirta merkitään tuotteen vertailuarvon välilehdelle vietyinä lämpönä ja kaukolämmön välilehdelle tuotuna lämpönä (tuotteen vertailuarvon piiristä).
- Onko CHP:llä tuotettu lämpö kaukolämmön laitoksen osaan tuotua lämpöä vai tuotettua lämpöä?
 - Jos CHP-yksiköstä saatavaa lämpöä käytetään useammassa laitoksen osassa (esimerkiksi kaukolämmön ja hiilivuotolämmön laitoksen osissa), tällöin CHP-lämpö merkitään tuotuna lämpönä. Jos kaikki CHP-yksikössä tuotettu lämpö käytetään kaukolämmöksi, voidaan tällöin lämpö merkitä myös tuotetuksi. Toimittiin kummin tahansa, tulee MMP:n kuitenkin olla yhtenäinen laitoksen perustietoselvityksen kanssa.
- Onko hiilivuotoasiakkaille toimitettua lämpöä tarpeen erotella, jos sitä on merkityksellömän pieni osuus lämmön kokonaistuotannosta?
 - Lämmön vertailuarvon laitosten osien (sekä vastaavasti polttoaineiden ja prosessipäästöjen vertailuarvojen) osalta on mahdollista käyttää 95 % -sääntöä. Jos 95 % tai enemmän toimitetusta lämmöstä käytetään yhdessä laitoksen osassa (hiilivuotosektorin tuotteiden valmistukseen tai ei hiilivuotosektorin tuotteiden valmistukseen tai kaukolämpönä), voidaan käyttää oletusta, että kaikki lämpö on käytetty tässä yhdessä laitoksen osassa, jolloin tulee tarkkailla ainoastaan toimitetun lämmön kokonaismäärää, joka kaikki merkitään yhdelle laitoksen osalle.

Salassapito ja todentaminen

- Voiko kaaviokuvat merkitä salassa pidettäviksi?
 - Kaikki ilmaisjakohakemukseen liitettävät liitteet (ja muut tiedot) voidaan merkitä salassa pidettäviksi. Järjestelmässä liitteen voi merkitä salassa pidettäväksi liitteittäin, jos kyse on viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (jäljempänä julkisuuslaki) (621/1999) 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukainen liikesalaisuus tai muu vastaava kohdan mukainen elinkeinotoimintaa koskeva tieto. Salassapidon tarkempi perustelu ilmoitetaan Lisätiedot ja muut liitteet välilehdellä. Kaikkia hakemuksen tietoja ei ole mahdollista salata, vaan salassa pidettävien tietojen tulee sisältää esimerkiksi julkisuuslain (621/1999) mukaisia liikesalaisuuksia. Asia arvioidaan aina tietokohtaisesti. Jos salassapito perustuu muuhun julkisuuslain kohtaan, ilmoitetaan asiasta Lisätiedot kohdassa.
- Miten hakemuksen todentaja valitaan asiointijärjestelmässä?
 - Kun perustietoselvitys ja MMP on täytetty, lähetetään hakemus laitoksen sivuilta todennettavaksi 'lähetä todennettavaksi' painikkeella. Lähettämisen yhteydessä järjestelmä kysyy mille todentajayhtiölle hakemus lähetetään.
- Mihin ja miten todentaja toimittaa todentamisraportin?
 - Todentaja täyttää todentamisraportin Finets-järjestelmässä ja se tulee toiminnanharjoittajan ilmaisjakohakemuksen yhdeksi osaksi. Kun toiminnanharjoittaja on Finets-järjestelmän kautta lähettänyt hakemuksen todennettavaksi, todentaja laatii ja allekirjoittaa todentamisraportin samassa järjestelmässä. Kun todentamisraportti on allekirjoitettu, palautuu se järjestelmässä takaisin toiminnanharjoittajalle, joka tämän jälkeen voi jättää hakemuksen Energiaviraston käsiteltäväksi.